

Suomen Kuurojen Urheiluliiton antidopingohjelma

Hyväksytty hallituksen kokouksessa 12.6.2020

Arvoperusta

Suomen Kuurojen Urheiluliitto sitoutuu täysin liikunnan ja urheilun yleisiin eettisiin arvoihin, reilun pelin periaatteisiin ja liikkuu puhtaasti. Suomen Kuurojen Urheiluliitto kirjaa antidopingtyöstä vuosittain omaan toimintasuunnitelmaan. Tämän lisäksi liitto tiedottaa Suomen urheilun eettinen keskus SUEKille antidopingtyön edistymisestä vuosittain. Liitto jakaa tämän antidopingohjelman kotisivuillaan ja toimittaa tiedoston myös SUEKin kotisivuille.

Suomen Kuurojen Urheiluliiton antidopingohjelma noudattaa Opetus- ja Kulttuuriministeriön, Olympiakomitean suositusten mukaisia eettisesti kestävästä huippu-urheilun arvoja ja SUEKin antidopingohjelmien ohjeistuksia. SKUL:n toiminta perustuu urheilun puhtauteen aineista ja menetelmistä sekä vastustajien kunnioittamiseen reilun pelin hengessä.

Tavoite

SKUL:n antidopingohjelman tavoitteena on ottaa terve, reilu, kaikkia kunnioittava ja puhdas urheilu- ja liikuntahenki liiton jokapäiväiseen toimintaan. SKUL ei hyväksy minkäänlaista epäeettistä käyttäytymistä ja huumaavien- ja dopingaineiden käyttämistä koko liiton toiminnassa. Tämän ohjelman tarkoituksena on taata liiton kaikille liikkujille tasa-arvoiset liikunnalliset olosuhteet, johon jokainen on tervetullut. Lisäksi antidopingohjelma lisää asennoitumista, sitoutumista, tietoisuutta ja toimii ohjenuorana, kuinka dopingasioihin ja epäeettiseen käyttäytymiseen suhtaudutaan liitossa.

SKUL toimii hyvässä vuorovaikutuksessa antidopingtyötä tekevien tahojen kanssa, jotka liiton osalta ovat ensisijaisesti SUEK, WADA (World Anti-Doping Agency), EDSO (European Deaf Sports Association), ICSD (International Committee of Sports for the Deaf) ja kansalliset lajiliitot tarvittaessa.

Koulutus

Suomen Kuurojen Urheiluliitto järjestää säännöllisesti pakolliset antidopingkoulutuskoulutukset kaikille liiton maajoukkue-tason urheilijoille ja toimihenkilöille. Kouluttajina toimivat SUEKin ammattilaiset. Urheiluseuroille tarjotaan myös mahdollisuus tilata SUEKin Puhtaasti paras-verkkokoulutusta omiin jäseniltoihin tai vaihtoehtoisesti liitto tilaa verkkokoulutuksen lajijaostojen tai seuraajaostojen koulutuspäiville.

Koulutuksen tavoitteena on lisätä eri kohderyhmien antidopingtietoisuutta ja kasvattaa valmiutta tehdä eettisesti kestäviä valintoja urheilussa aina lasten ja nuorten liikunnasta lähtien. Aktiivisella ja säännöllisellä koulutustyöllä urheilijoilla ja heidän sidosryhmillänsä on aina käytössä tuorein tieto. SUEKin säännösten mukaan liitto on velvollinen viestimään urheilijoille, heidän sidosryhmilleen ja muun urheilun parissa toimiville seuraavista teemoista:

- Kielletyt aineet ja menetelmät urheilussa
- Antidopingtoimijat ja antidopingtyön sisältö
- Antidopingsäännöt ja säännöstöihin sitoutuminen
- Dopingrikkomukset ja sen seuraamukset: terveydelliset ja sosiaaliset vaikutukset
- Dopingvalvonta, dopingtestaus ja testausprosessi
- Urheilijan ja heidän tukihenkilöidensä oikeudet ja velvollisuudet
- Erivapaus urheilijan lääkityksessä
- Ravintolisät urheilussa
- Dopingin haitta urheilun hengelle, maineelle ja reilun pelin toteutumiseksi
- Urheilijan olinpaikkatiedot
- Urheilun etiikka ja reilu peli

Nuorisotoiminta

SKUL korostaa toiminnassaan nuorisotyötä. Liitto painottaa puhtaan urheilun, urheilun eettisyyden ja terveellisen elämäntavan korostamista osaksi nuorisotyötä. Nuoria koulutetaan terveellisiin elämäntapoihin- ja arvioihin esimerkiksi liiton kesäleireillä, liikunta- ja kuntotoiminnassa maajoukkue toiminnan ohella. Liitto hyödyntää SUEKin osaamista ja materiaaleja koulutus- ja valistustyössä. Nuorisotoiminnassa kiinnitetään antidopingasioiden lisäksi huomiota myös päihdyttävien aineiden (huumeet, alkoholi ja tupakkatuotteet) osalta.

Nuorisotoiminnassa perehdymme näihin epäasiallisiin osa-alueisiin: dopingaineiden käyttäminen, päihteiden käyttäminen ja niiden vaikutuksen alaisena esiintyminen liiton kilpailuiden aikana, väkivalta (henkinen ja fyysinen), epäasiallinen kielenkäyttö ja tulosten ja kilpailuvälineiden säännönvastainen manipulointi. Liitolla on nollatoleranssi kaikkeen epäasialliseen käyttäytymiseen.

Viestintä

SKUL sitoutuu ja korostaa viestinnässään liikunnan ja urheilun puhtautta. Liiton urheilijoille tarjotaan matalaa kynnystä ottaa liittoon yhteyttä esimerkiksi allergia-, lääkeaineiden epäselvissä tai vahinkotilanteissa.

SKUL tiedottaa maajoukkue tason urheilijoille, että SUEKilla on oikeus tehdä dopingtestejä urheilijoille kaikissa liiton järjestämissä tapahtumissa (harjoitukset, turnaukset, SM-kisat).

Liiton antidopingviestintää pidetään ajan tasalla ja perusviestinnässä pyritään huomioimaan puhtaan urheilun arvojen välittyminen eteenpäin. Liitto välittää puhtaan urheilun arvoja, esimerkiksi kirjoittamalla antidopingista Kuurojen urheilulehteen vähintään kerran vuodessa yhteistyössä SUEKin kanssa ja julkaisee SUEKin tiedotteita kotisivuillaan. Liiton kotisivuilta löytyy antidopingosio, jossa on suorat linkit SUEKin ajankohtaisiin antidoping- ja eettisen käyttäytymisen sivustoihin (esimerkiksi KAMU, Puhtaasti paras-verkkokoulutus ja ILMO).

Mahdollisuuksien mukaan liitto ottaa SUEKin Reilusti paras- kiertueen osaksi liiton kansallisia kisoja. Lisäksi liitto hyödyntää sosiaalisen median kanaviaan antidopingtyössä. Omassa viestinnässämme hyödynnämme myös SUEKin antidopingmateriaaleja.

Kriisiviestintä

Mikäli liiton toiminnassa tapahtuu dopingrikkomus, tästä lähetetään ensin SUEKin toimesta kirje kyseiselle urheilijalle ja liiton toiminnanjohtajalle. Toiminnanjohtaja informoi asiasta urheilijan lisäksi ainoastaan liiton puheenjohtajaa, ko. urheilijan urheiluseuran puheenjohtajaa ja maajoukkueen joukkueenjohtajaa.

Toiminnanjohtaja on yhteydessä urheilijaan ja kertoo dopingrikkomuksen etenemisestä. Toiminnanjohtaja ilmoittaa SUEKille, onko urheilijalla tai liitolla toiveita B-näytteen analysoinnin suhteen ja tuleeko urheilija tai liitto lähettämään selvityksen asiaan liittyen.

Kriisitiedotuksen osalta asiasta päätetään toiminnanjohtajan, liiton puheenjohtajan, urheilijan urheiluseuran puheenjohtajan ja maajoukkueen joukkueenjohtajan tiedotusryhmässä. Kriisitiedotuksessa oleellista on huomioida urheilijan oikeusturvanäkökulmat, johon pyydetään SUEKilta konsultointiapua.

Kriisiviestinnässä on oleellista tilanteen hallinta ja yhtenäisesti sovitut asiat, mm. kuka saa kommentoida ja missä määrin. Kriisiviestinnässä liiton vastuuhenkilöinä toimivat toiminnanjohtaja ja puheenjohtaja. SUEKia ja dopingrikkomuksesta epäiltyä pidetään ajan tasalla koko prosessin ajan. Liitto korostaa kriisiviestinnässä avoimuutta ja rehellisyyttä faktatietojen perusteella.

Antidopingasioiden valvontalautakunta käsittelee dopingepäilyä, päättää asiasta mahdollisten selvitysten jälkeen ja suosittelee rangaistusta Suomen Kuurojen Urheiluliiton hallitukselle. Asia tiedotetaan liiton kotisivuilla 20 päivän kuluessa Suomen Kuurojen Urheiluliiton hallituksen lainvoimaisesta päätöksestä. Hallituksen päätös laitetaan toiminnanjohtajan osalta myös SUEKille.

Seuranta ja vastuuhenkilöt

Suomen Kuurojen Urheiluliiton liiton hallitus hyväksyy antidopingohjelman sekä seuraa ja arvioi sen toteutumista. Antidopingseuranta kirjataan vuosittain omaan toimintasuunnitelmaan ja kerrotaan, miten antidopingohjelmaa on toteutunut käytännön tasolla vuoden aikana. Antidopingohjelmaa päivitetään tarvittaessa muutosten yhteydessä.

Suomen Kuurojen Urheiluliiton vastuuhenkilö antidopingohjelmassa on liiton toiminnanjohtaja. Toiminnanjohtaja on vastuussa antidopingohjelman päivittämisessä muutosten mukaan. Antidopingohjelman kehittymistä ja muuttumista seurataan säännöllisesti toiminnanjohtajan johdolla, esimerkiksi osallistumalla SUEKin antidopingtiedotuksiin- ja koulutuksiin, tarkastelemalla antidopingohjelmaa hallituksen kokouksessa kerran vuodessa ja säännöllisillä antidopingluennoilla maajoukkueurheilijoille. Toiminnanjohtaja vastaa myös ajankohtaisten muutosten tiedottamisesta lajijaostojen joukkueenjohtajille viiveettä.

Liitto tiedottaa aktiivisesti antidopingista ja eettisestä toiminnasta kotisivuillaan sosiaalisen median kanavien lisäksi. SKUL:n antidopingohjelma on nähtävillä liiton kotisivuilla www.skul.org ja liiton antidopingohjelma on myös SUEK:in kotisivuilla www.suek.fi.

LIITTEET

Ohjeita urheilijalle erivapauksiin ja dopingtestiin liittyen

1. Erivapauden hakeminen

Erivapautta tarvitseva urheilija on velvollinen tarkistamaan aina ajantasaiset menettelyohjeet erivapauden hakemiseen SUEKin internetsivuilta www.suek.fi.

Mikäli urheilijan sairauden hoito vaatii jonkin urheilussa kielletyn lääkeaineen tai menetelmän käyttöä, hoidolle voidaan hakea erivapautta. Erivapausmenettely voi tehdä mahdolliseksi kyseisen kielletyn hoitomuodon käytön.

SUEKin lajikohtaisen tasomäärittelyn piiriin kuuluvien urheilijoiden tulee hakea erivapautta Kansainvälisen erivapausstandardin ja SUEKin ohjeiden mukaisesti ennakoon. SUEKin erivapauspäätös koskee kansallisen tason urheilijaa ja kansallisen tason kilpailuja Suomessa. Lajikohtaisen tasomäärittelyn ulkopuolella olevien urheilijoiden kohdalla SUEK tarkistaa jälkikäteen (mahdollisen dopingtestin jälkeen), että kiellettyjen aineiden ja menetelmien luettelossa olevien aineiden käytölle on lääketieteellinen peruste. Tämän osoittamiseksi urheilijan tulee hakea erivapautta takautuvasti. Tasomäärittely on nähtävillä SUEKin internetsivuilla. Urheilijoita opastetaan käyttämään Erkka-erivapauskonetta, joka sisältää myös tasomäärittelyn.

Kansainvälisen tason sekä kansainvälisiin kilpailuihin osallistuvien urheilijoiden erivapauksista vastaa kansainvälinen lajiliitto, riippumatta urheilijan iästä tai kansallisesta tasosta. SKUL:n velvollisuutena on olla tietoinen kansainvälisen tason urheilijoiden ja kansainvälisiin kilpailuihin osallistuvien urheilijoiden erivapausmenettelystä. SKUL:n yhteyshenkilö on maajoukkueen päävalmentaja, joka ohjeistaa urheilijoita kansallisten ja kansainvälisten erivapauksien hakemiseen liittyvissä asioissa.

2. Urheilijan oikeudet ja velvollisuudet dopingtestitilanteessa

Dopingtestissä urheilijalla on oikeus:

- ottaa yksi oma edustajansa mukaansa dopingtestiin (suositeltavaa)
- ottaa tarvittaessa (mikäli mahdollista) edustajansa lisäksi mukaansa myös tulkin
- saada lisätietoa dopingtestimenettelystä vastaavalta dopingtestaajalta
- pyytää lisää aikaa dopingtestitiloihin ilmoittautumiseen (edellyttäen, että urheilija on dopingtestihenkilöstön jatkuvan valvonnan alaisena) seuraavista syistä:
- hakeakseen vaatteensa, henkilöllisyystodistuksensa ja oman edustajansa ja mahdollisesti tulkin mukaansa testiin.
- suorittaakseen verryttelyn/harjoituksen loppuun
- saadakseen tarvittavia lääkinnällisiä toimenpiteitä
- muusta vastaavan dopingtestaajan hyväksymästä syystä

ja lisäksi kilpailutesteissä:

- osallistuakseen mahdollisesti jäljellä oleviin kilpailulajeihin
- osallistuakseen tiedotusvälineiden haastatteluihin

- osallistuakseen palkintoseremonioihin
- pyytää mahdollisia Maailman Antidopingtoimisto WADA:n kansainvälisen testausstandardin mukaisia muunnoksia dopingtestimenettelyyn, mikäli kyseessä on vammaisurheilija tai alaikäinen urheilija

Urheilijan velvollisuuksina dopingtestissä on:

- olla asianmukaisesti dopingtestihenkilöstön valvonnassa, kunnes dopingtesti on suoritettu loppuun
- todistaa henkilöllisyytensä
- ilmoittautua dopingtestitiloihin mahdollisimman pian
- noudattaa annettuja ohjeita

Ohjeiden noudattamatta jättäminen, dopingtestistä kieltäytyminen tai muu sääntöjen rikkominen voidaan käsitellä mahdollisena dopingrikkomuksena, josta voi seurata antidopingsäännösten mukainen rangaistus.

3. Mitä tapahtuu, jos A-näyte osoittautuu positiiviseksi?

SUEK vastaa dopingtestien tulosten käsittelystä, kun testi on suoritettu sen toimeksiannosta tai valtuutuksella tai kun SUEK on havainnut mahdollisen muun dopingrikkomuksen. Dopingnäytteet analysoinut laboratorio ilmoittaa SUEKille kaikkien dopingestinäytteiden tulokset luotettavalla ja luottamuksellisella tavalla. Urheilijaa ei yleensä informoida, jos dopingtestitulokset on negatiivinen.

Jos urheilijan dopingtestitulokset (A-näyte) on raportoitu positiiviseksi, SUEK selvittää ensin, onko urheilijalla voimassa oleva erivapaus lääkinnällistä käyttöä varten positiivisen testituloksen aiheuttaneelle aineelle tai voidaanko tällainen erivapaus myöntää hänelle jälkikäteen Suomen antidopingsäännösten ja kansainvälisen erivapausstandardin perusteella. Jos erivapaus on tai se voidaan myöntää jälkikäteen, SUEK ei jatka asian käsittelyä positiivisena testituloksena.

Jos erivapautta ei ole eikä sitä ole mahdollista myöntää jälkikäteen, vaan tuloksen käsittelyä positiivisena testituloksena jatketaan seuraavasti:

1. SUEK lähettää urheilijalle selvityspyynnön ja toimittaa tiedon myös SKUL:lle, Antidopingasioiden valvontalautakunnalle ja mahdollisille muille antidopingsäännösten määräämille tahoille.
2. SKUL:ssa tiedon saanut henkilö ei tiedota asiasta tässä vaiheessa mitään edes sisäisesti liiton hallitukselle, mutta aloittaa kriisiviestinnän valmistelut.
3. SUEK voi asettaa urheilijan väliaikaiseen urheilun toimintakieltoon säännösten määräämällä tavalla.
4. Urheilijalla, SKUL:lla ja SUEKilla on selvityspyynnössä annetun määräajan kuluessa oikeus pyytää B-näytteen analyysiä kirjallisesti tai muuten todisteellisesti.

5. B-näyte analysoidaan sitä pyytäneen tahon kustannuksella, jos analyysiä on pyydetty määräajan kuluessa. Mikäli B-näytteen analyysituloksella ei vahvisteta A-näytteen positiivista testitulosta, vastaa SUEK kuitenkin analyysikustannuksista, vaikka urheilija olisi pyytänyt B-näytteen analyysiä.
6. Jos B-näyte vahvistaa A-näytteen positiivisen tuloksen, SUEK ilmoittaa käsittelyn jatkamisesta urheilijalle ja muille tahoille, joille on annettu tieto A-näytteen tuloksista.
7. Urheilijalla tai muulla asianosaisella taholla on mahdollisuus antaa kirjallinen selvityksensä asiasta ja esittää kirjallinen pyyntö tulla kuultavaksi valvontalautakunnan kokouksessa joko seitsemän vuorokauden kuluessa selvityspyynnön tiedoksisaannista tai seitsemän vuorokauden kuluessa B-näytteen analyysituloksen tiedoksiannosta, jos B-näytteen analyysiä on pyydetty. Selvityksen antamatta jättäminen tai asianomaisen tahon poissaolo ei estä asian käsittelyä ja ratkaisemista valvontalautakunnassa.
8. Antidopingasioiden valvontalautakunta käsittelee asian.
9. Jos valvontalautakunta katsoo dopingrikkomuksen tapahtuneen, se antaa perustellun kirjallisen lausunnon suosittelemastaan seuraamuksesta, joka kyseisestä rikkomuksesta olisi antidopingsäännösten perusteella määrättävä.
10. SKUL päättää dopingrikkomuksen seuraamuksesta lausunnon perusteella kurinpitosääntöjensä mukaisesti.
11. SKUL tiedottaa dopingrikkomuksesta ja siitä määräämistään seuraamuksesta julkisesti.
12. Urheilija ja SUEK voivat hakea Suomen antidopingsäännösten perustuviin päätöksiin muutosta Urheilun oikeusturvalautakunnalta.